

Maalahden kunnan kotoutumisohjelma 2025–2026

Tausta

Uudistettu laki kotoutumisen edistämisestä (kotoutumislaki, 681/2023) tulee voimaan 1.1.2025. Kotoutumislain tarkoituksena on edistää kotoutumista vahvistamalla maahanmuuttajan työllistymismahdollisuuksia, kielitaitoa ja työllisyyttä tukevia valmiuksia. Lisäksi laki pyrkii edistämään yhdenvertaisuutta ja positiivista vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä.

Uuden kotoutumislain tullessa voimaan vastuu kotoutumispalveluista siirtyy kunnille. Tärkeimmät kotoutumista edistävät palvelut, joita kunnan tulisi tarjota, ovat:

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi. Tarvittaessa voidaan tehdä monialainen arviointi.
2. Kotoutumissuunnitelman laatiminen aiemmin tehdyn osaamisen arvioinnin perusteella. Tarvittaessa voidaan tehdä monialainen kotoutumissuunnitelma.
3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio kotoutuja-asiakkaan äidinkielellä tai asiakkaan muutoin hyvin osaamalla kielellä.
4. Kotoutumiskoulutus ja kielitaidon päättötestaus. Kotoutumiskoulutus järjestetään ruotsiksi tai suomeksi asiakkaan oman valinnan mukaisesti.
5. Muuta koulutusta ja palveluja, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä.
6. Yleistä ohjausta ja neuvontaa riippumatta maahanmuuton syystä tai siitä, kuinka kauan henkilö oleskelee maassa.

Edellä mainittujen kohtien lisäksi kunnan on myös jatkossa tarjottava peruspalveluja maahanmuuttaneille samalla tavoin kuin muillekin kunnan asukkaille. Tämä tarkoittaa muun muassa varhaiskasvatusta, koulutus-, kulttuuri-, urheilu-, vapaa-aika- ja nuorisopalveluja sekä elinkeinopalveluja.

Kotoutumisohjelman koordinoinnin vastaava toimija

Kotoutumisohjaaja koordinoi kunnan kotoutumisohjelmaa.

Kotoutumisohjelman yhteyshenkilö

Kunnan kotoutumisohjaaja.

Kotoutumisohjelmaa koskeva yhteistyö

Monikunnallinen yhteistyöryhmä, johon on kuulunut kotoutumisen parissa työskenteleviä, on tehnyt yhteistyötä kotoutumisohjelman laatimisessa.

Lisäksi ohjelman laatimiseen on osallistunut kotoutumisohjaaja yhdessä kunnan sivistystoimen ja vapaa-aikatoimen edustajien sekä asuntovastaavan kanssa.

Muut yhteistyökumppanit: Pohjanmaan hyvinvointialue ja Pohjanmaan työllisyysalue. Jatkossa näistä organisaatioista käytetään nimityksiä ”hyvinvointialue” ja ”työllisyysalue”.

Kotoutumisohjelman laatimisprosessi ja siihen liittyvä viestintä

Ohjelma laaditaan yhdessä kunnan sivistystoimen, asuntovastaavan ja vapaa-aikatoimen kanssa. Lisäksi kunnan kotoutumisohjaaja on tehnyt yhteistyötä lähikuntien kotoutumiskoordinaattoreiden kanssa.

Tietoa kotoutumisohjelmasta välitetään kunnan verkkosivuston kautta.

Ohjelmaa koskeva yhteistyö lähikuntien kanssa on jatkuvaa. Kokouksia pidetään säännöllisesti Teamsissä tai lähitapaamisina tarpeen mukaan. Kunnassa kunnan ryhmä kokoontuu tarvittaessa keskustelemaan asioista, joita kotoutumisohjelman seurannassa ilmenee.

Kotoutumisohjelman laatimis- ja hyväksymisprosessi kunnassa

Kunnan poliittiset toimielimet hyväksyvät kotoutumisohjelman ja vapaa-aikalautakunta seuraa sen toteuttamista.

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sekä monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (kotoutumislain 14. ja 15. §)

a. Palvelun kuvaus

Työllisyysalue vastaa työttömistä työnhakijoista.

Kunta vastaa työvoiman ulkopuolella olevista henkilöistä (esimerkiksi kotona oleva vanhempi, nuoret henkilöt, jotka eivät saa ilmoittautua työnhakijoiksi, ja eläkeläiset) sekä henkilöistä, jotka pyytävät palvelutarpeen arviointia eivätkä kuulu työllisyysalueen vastuulle. Tarvittaessa kunta voi kutsua koolle hyvinvointialueen tai työllisyysalueen edustajat monialaisen palvelutarpeen arvioinnin laatimiseksi.

b. Vastaava toimija

Palvelutarpeen arvioinnista vastaa kunnan virkasuhteessa oleva kotoutumisohjaaja.

Kotoutumisohjaaja ottaa tarvittaessa yhteyttä hyvinvointialueen sosiaalityöntekijään tai terveydenhoitajaan. Palvelutarpeen mukaan myös työllisyysalueen virkamieheen voidaan ottaa yhteyttä, jotta tämä voi olla läsnä asiakkaan palvelutarpeen arviointia laadittaessa.

c. Yhteistyö

Yhteistyö kunnan, hyvinvointialueen ja työllisyysalueen välillä perustuu yksittäisen asiakkaan tarpeisiin.

2. Kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma, joka laaditaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sekä monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta (kotoutumislain 16. ja 17. §)

a. Palvelun kuvaus

Työllisyysalue vastaa kotoutumissuunnitelman laatimisesta työttömille työnhakijoille.

Kunta vastaa kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työvoiman ulkopuolella oleville henkilöille (esimerkiksi kotona oleva vanhempi, nuoret henkilöt, jotka eivät saa ilmoittautua työnhakijoiksi, ja eläkeläiset).

Kunta ja hyvinvointialue laativat monialaisia kotoutumissuunnitelmia henkilöille, joilla on terveydellisiä tai sosiaalisia haasteita ja jotka eivät kuulu työllisyysalueen vastuulle.

b. Vastaava toimija

Kotoutumissuunnitelmien laatimisesta vastaa kunnan virkasuhteessa oleva kotoutumisohjaaja.

Kunnan kotoutumisohjaaja ottaa tarvittaessa yhteyttä hyvinvointialueen sosiaalityöntekijään tai terveydenhoitajaan. Palvelutarpeen mukaan myös työllisyysalueen virkamieheen voidaan ottaa yhteyttä.

c. Yhteistyö

Yhteistyö kunnan, hyvinvointialueen ja työllisyysalueen välillä perustuu yksittäisen asiakkaan tarpeisiin, lähinnä asiakkaan kanssa järjestettävien tapaamisten muodossa.

3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (kotoutumislain 25. §)

a. Palvelun kuvaus

Työllisyysalue järjestää monikielisen yhteiskuntaorientaation henkilöille, jotka ovat työttömiä työnhakijoita.

Kunta järjestää monikielisen yhteiskuntaorientaation kotoutuja-asiakkaille, jotka ovat työvoiman ulkopuolella. Yhteiskuntaorientaatiota voidaan tarjota asiakkaalle ensimmäisen palvelutarpeen arvioinnin laatimisen yhteydessä. Asiakkaan kanssa on laadittava kotoutumissuunnitelma ennen kuin yhteiskuntaorientaatio voi alkaa.

Kunta voi tarjota yhteiskuntaorientaatiota myös ulkomaisille opiskelijoille tai työssä oleville henkilöille, jos arvioidaan, että sille on tarvetta ja kyseinen henkilö toivoo yhteiskuntaorientaatiota.

Kunnan tarjoama monikielinen yhteiskuntaorientaatio suunnitellaan järjestettävän ostopalveluna.

Kieliryhmät kunnassa voivat vaihdella. Tällä hetkellä suurin tarve on ukrainan kielellä.

b. Vastaava toimija

Kunta vastaa yhteiskuntaorientaation järjestämisestä työvoiman ulkopuolella oleville henkilöille.

c. Yhteistyö

Yhteiskuntaorientaatio toteutetaan kokonaisuudessaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Yhteiskuntaorientaation koordinoitua varten on koottu monikunnallinen työryhmä.

4. Kotoutumiskoulutus (kotoutumislain 26. ja 27. §)

a. Palvelun kuvaus

Työllisyysalue järjestää suomen- ja ruotsinkielistä koulutusta työnhakijoille.

Kunta vastaa kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä muille kuin työnhakijoille. Ennen kuin asiakas voi aloittaa kotoutumiskoulutuksen, on laadittava kotoutumissuunnitelma.

Kotoutumiskoulutus järjestetään yhteistyössä eri koulutustoimijoiden kanssa riippuen asiakkaan kotoutumiskielen valinnasta.

Kunta tarjoaa vain sellaista kotoutumiskoulutusta, jonka järjestäjä on ilmoittanut, että siihen kuuluu kielitaitotesti.

b. Vastaava toimija

Kunta vastaa siitä, että resursseja on olemassa ja että kunnan ja palveluntuottajan yhteistyö on toimivaa. Kunta myös seuraa, että palveluntuottaja toimittaa palvelut, joista on sovittu.

c. Yhteistyö

Kotoutumiskoulutus järjestetään yhteistyössä eri koulutustoimijoiden kanssa riippuen asiakkaan kotoutumiskielen valinnasta.

5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

a. Palvelun kuvaus

Tarpeen mukaan asiakas ohjataan vapaan sivistystyön oppilaitokseen, joka järjestää luku- ja kirjoitustaidon peruskursseja aikuisille. Kunta voi tarjota vapaaehtoisia ruotsin tai suomen kielen kursseja, joita järjestää kansalaisopisto.

Kunta järjestää yhdessä yhdistysten kanssa erilaisia vapaa-ajan tapahtumia, jotka edistävät paikallisyhteisöön kotoutumista.

Kunta voi ohjata alueellisiin yrittäjien elinkeinopalveluihin.

b. Vastaava toimija

Kunnan kotoutumisohjaaja yhteistyössä palveluntuottajien, yhdistysten, vapaan sivistystyön sekä elinkeino- ja kehittämissyhtiöiden kanssa.

c. Yhteistyö

Kunnan kotoutumisohjaaja tekee yhteistyötä palveluntuottajien, yhdistysten, vapaan sivistystyön sekä elinkeino- ja kehittämissyhtiöiden kanssa (puhelin)keskustelujen, tapaamisten ja hanketoiminnan muodossa.

6. Kunnan kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (kotoutumislain 13. §:n 1. mom:n 5. kohta)

a. Palvelun kuvaus

Kunnan kotoutumisohjaaja tarjoaa matalan kynnyksen neuvontapalveluja. Tulkki järjestetään tarvittaessa.

Kunta tarjoaa myös Welcome Officen palveluja.

b. Vastaava toimija

Neuvontapalveluista vastaa kunnan kotoutumisohjaaja.

c. Yhteistyö

Welcome Office, joka järjestetään ostopalveluna.